

“Kennedy és el primer president global”

Gabriel Colomé,
professor de ciència
política a la UAB
i secretari acadèmic
de l'Institut de Ciències
Polítiques i Socials
(ICPS), coneix a fons
la biografia de
John Fitzgerald Kennedy.
Amb ell repassem
diversos aspectes
de la seva vida,
la seva curta
presidència i l'impacte
que ha deixat entre
els nord-americans.

Com és la generació que representa Kennedy?

—Als anys quaranta i cinquanta no hi ha va haver guerra, hi va haver una depressió brutal, que va fixar unes fractures internes molt importants, però no els va modernitzar. I l'*american way of life* retrata els anys cinquanta i seixanta. La Doris Day i el Rock Hudson. Kennedy representa l'*american way of life*, una nova generació que no ha patit la depressió ni les dificultats d'altres conflictes, sinó que ha arribat amb la modernitat, és la pel·lícula *American Graffiti*. Kennedy és la magnificència, i els membres del seu equip són brillants, són joves, són ocurrents, i això també és una diferència notable amb el que havien estat els presidents. Ell sempre va elegant, amb aquest aire somrient i optimista.

—Això contrasta amb un context de tensió i violència dins i fora dels EUA. Què significa l'aparició de Kennedy com a nou president nord-americà?

—Estem en un moment que, intel·lectualment parlant, la revolució encara és possible. Tant als EUA com a Europa. Del 1961 al 1968, és a dir, de Cuba al maig francès, és un període en què la utopia encara és possible. I Kennedy encarna la utopia democràtica enfront de la utopia revolucionària.

I això s'acaba el 1963, aquest ideal de poder transformar la societat, fer-la més justa, més simpàtica, els Beach Boys... Això el 22 de novembre s'acaba. És el que s'anomena la fi de l'edat de la innocència. De la mateixa manera que el xoc del 1963 es reproduïx el 1968 amb l'assassinat de Martin Lut-

her King i Bobby Kennedy. I la societat nord-americana es torna cínica i refractària amb el Watergate. Amb l'arribada d'un president que és l'antítesi de Kennedy, que qüestiona completament el sistema. A la pel·lícula *Nixon* hi ha una imatge de Nixon mirant un quadre de JFK a la Casa Blanca, i diu una cosa que és una brutalitat: “Quan els americans et miren a tu veuen el que voldrien ser, i quan em miren a mi, veuen el que són.” Això sintetitza perfectament els dos personatges. Nixon va quedar sempre obsessionat per Kennedy. A ell, van votar-lo per solucionar el dia a dia, i a Kennedy, perquè els portés a una nova societat.

—Què va significar la idea de Kennedy de la nova frontera?

—El concepte de nova frontera intenta obrir sobre el futur les utopies possibles, en una lògica de democràcia i guerra freda, amb un discurs de llibertat. A més, la nova frontera és un canvi molt important. El partit de Kennedy al sud és el “segregacionista”; per tant, si jugava a intentar atreure una part de l'electorat negre, perdia una part del seu partit al sud. Però amb la nova frontera aconseguïx treure al partit republicà una part del vot de la minoria negra al sud. I serà només Ronald Reagan vint anys després qui aconseguirà que una part de la minoria negra torni a votar el Partit Republicà.

—Què tenen de nou les presidencials del 1960 que guanya Kennedy?

—És la irrupció de la televisió en la campanya. Kennedy és un candidat mediàtic i fa la campanya pensant en els mitjans de comunicació, enfront

d'un candidat, Nixon, de la vella política. El famós debat amb Nixon el van fer per la tele i la ràdio i Kennedy va guanyar a la tele, no a la ràdio. A més, Kennedy, per primer cop, forma un equip de campanya amb consultors polítics, assessors i estratèges diversos. Ja no es tracta tant de trucar als cacics del partit perquè facin de munyidors electorals, sinó que a més també fixin estratègies, enquestes, estudis, és a dir, que modernitzin la campanya.

—Kennedy i la seva família han esdevingut la reialesa dels nord-americans?

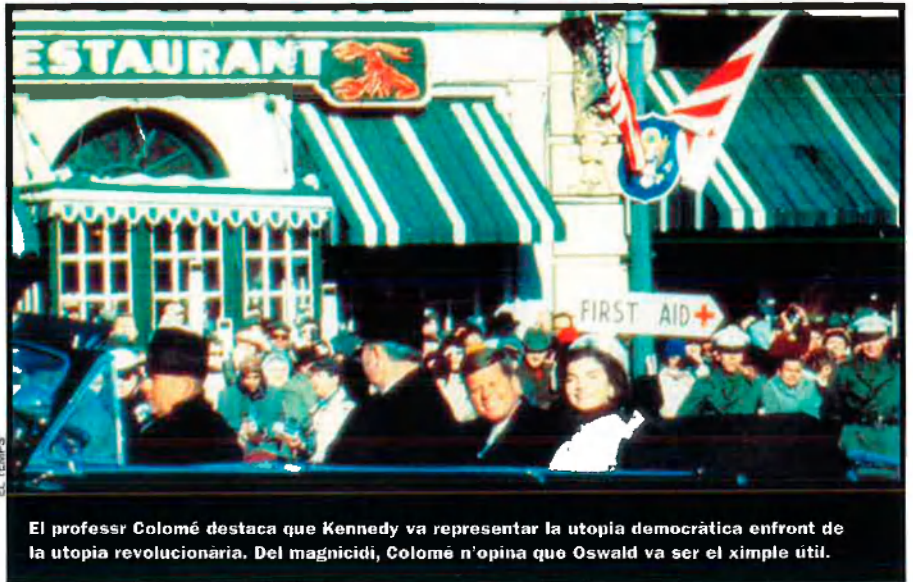
—És que, en el fons, són una aristocràcia. El pare, Joe, i la Rosc eduquen els fills en la competició constant, no els regalen res; bé, sí, cada fill quan neix li regalen 9 milions de dòlars. El més important que li passarà és al 1956, quan es presenta a la convenció que escull de candidat demòcrata a president Adlai Stevenson, per enfrontar-se amb el republicà Eisenhower. Kennedy s'hi va presentar per a vicepresident i va perdre, però fa el discurs de la derrota per la victòria: "He perdut, però tornaré per guanyar." Un discurs que es retransmet en directe i amb el qual els nord-americans veuen per primer cop, de costa a costa, aquell personatge, diferent, i que és molt jove, de trenta-nou anys. Per sort no va anar per a vicepresident, perquè Eisenhower va arrasar Stevenson.

—Amb Clinton, la premsa va explicar tots els seus afers; amb Kennedy, en canvi, no, tot i que la premsa els coneixia. Per què?

—Hi ha un moment de trencament a partir de Reagan i la nova moral. Fins aleshores, tenir amants no era un escàndol, perquè en la privacitat no s'hi entrava. El canvi s'esdevé amb la rebufada del Watergate i l'evidència que el president és un xoriço.

—Què representa avui Kennedy per als americans?

—És un gran mite. El 20% dels americans no sortiran mai de la seva ciutat, però fan un viatge escolar a la seva vida, a Washington, i entre les tres o quatre visites de referència i reverència que veuen hi ha la tomba de Kennedy. D'altra banda, la generació del 1963 és la generació perduda, els que van creu-

El professor Colomé destaca que Kennedy va representar la utopia democràtica enfront de la utopia revolucionària. Del magnifici, Colomé n'opina que Oswald va ser el ximple útil.

re en la utopia i als quals els mataren l'ideal. I els presidents següents no aixecaran mai aquesta bandera.

—L'optimisme generat per Kennedy era mundial. És per això la gran concurrència de caps d'estat al funeral?

—És que va ser el primer president mediàtic. Parlant en lògica d'avui, és el primer president global. El Kennedy era un obsés dels diaris, havia treballat de periodista. Entén perfectament la seva lògica i sap que no pots agafar el telèfon, esbrincar-lo i dir-li el titular que vols. L'únic que feia era trucar, dir que s'havia llegit l'article i dir per què no hi estava d'acord. Als matins ja tenia tots els diaris escampats per l'habitatge i havia marcat els editorials i els articles i a qui calia trucar. És el primer president que fa conferències de premsa en directe, constantment, que no s'amaga de la premsa, és accessible.

—En això, Clinton se li assembla?

—Clinton també és un altre comunicador amb idees, és un gran admirador de Kennedy. Tots dos també són dos *outsiders* que arriben a la Casa Blanca. Kennedy per ser catòlic, de Boston, i Clinton perquè no forma part dels clans de Washington ni del Partit Demòcrata, sinó que ve d'un dels estats més pobres, Arkansas.

—Ara mateix què podem donar per segur de l'assassinat?

—Res. Jim Garrison, el fiscal, va intentar demostrar que el personatge

que dispara és impossible que encerti, amb aquell rifle italià, que a més s'havia de carregar, no era automàtic. També és obvi que una bala no podia fer la trajectòria que es deia oficialment que havia fet. Jo crec que Oswald va ser un ximple útil, és bastant evident que no va ser ell, i la prova és que el pelen en directe per si de cas.

—Qui hi podia haver al darrere?

—La màfia sola és complicat que ho fes, perquè això significaria entrar en una guerra. Els cubans exiliats per si sols també és molt complicat que tinguessin l'estructura necessària per fer-ho. Per tant, les incògnites hi són totes, però totes les possibilitats d'investigació sempre es van tancar. I els arxius de l'FBI no s'obriran fins a l'any 2013.

—Què tenia d'innocència i de malícia?

—No era innocent, venia de la vella escola bostoniana. Fixa't que en la campanya presidencial i abans a les primàries amaguen el pare, perquè tot i ser del Partit Demòcrata tenia posicions d'extrema dreta en moltes coses i no volien treure la imatge del ric prepotent, del polític maniobrer, que ha fet pactes no explicables amb la màfia. Es passa tota la campanya tancat a casa, empenyat com una mona, però sap perfectament que si no ho fa, el seu fill no serà president.